

VanderHelm Milieubeheer B.V.

Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs

T 010 249 24 60
F 010 249 24 70
I www.vdhelm.nl
E info@vdhelm.nl

BIC RABONL2U
IBAN NL56 RABO 0354 4306 45
K.v.K. 27233428
B.T.W. nr. NL8079.90.000.B01

ACTUALISATIE ECOLOGISCHE QUICKSCAN
HERINRICHTING HAAGWIJK
TE VOORSCHOTEN

Opdrachtgever: Gemeente Voorschoten

Plaats: Voorschoten

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.

Plaats: Berkel en Rodenrijs

Projectcode: VOHA131392

Verantwoording	Versie	Definitief
	Datum	10 januari 2014
Auteur	Dhr. ing. P. van Dam	
Kwaliteitscontrole	Mevr. ing. K. Orië-Vreugdenhil	
Vrijgave	Dhr. ing. A.A. Heijboer	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 DOELSTELLING	3
1.3 DESKUNDIGHEID	3
1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	4
1.5 KWALITEITSBORGING.....	4
1.6 VERANTWOORDING	4
2. PROJECTGEBIED	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	6
3. WERKWIJZE	7
3.1 BUREAUONDERZOEK	7
3.2 VELDONDERZOEK	7
4. ONDERZOEKSRISULTATEN	8
4.1 BESCHERMDE GEBIEDEN	8
4.2 FLORA EN FAUNA.....	9
5. TOETSING AAN WETGEVING	12
5.1 BESCHERMDE GEBIEDEN	12
5.2 FLORA- EN FAUNA	12
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
6.1 CONCLUSIES	14
6.2 AANBEVELINGEN	14
REFERENTIELIJST	15

BIJLAGEN

1. REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED
2. WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING
3. FOTO'S TER PLAATSE
4. ONTWERP HAAGWIJK

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van de Gemeente Voorschoten opdracht gekregen voor het uitvoeren van een actualiserende ecologische quickscan ter plaatse van Haagwijk te Voorschoten. Een natuurtoets uit 2009 is hiemeer geactualiseerd.

1.1 AANLEIDING

Aanleiding tot deze actualiserende ecologische quickscan zijn de bestaande natuurwetgeving en de voorgenomen werkzaamheden binnen het projectgebied, betreffende de herinrichting van het projectgebied Haagwijk. Door de werkzaamheden kunnen (beschermde) flora- en faunasoorten worden benadeeld, beschadigd of gedood. Ook kunnen beschermde natuurgebieden worden aangetast. Hierdoor is er bij uitvoering van de werkzaamheden kans op overtreding van de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998. Om conform de bestaande natuurwetgeving te werken dient inzicht te worden verkregen in de aanwezigheid van beschermde soorten en natuurgebieden. Hierbij dient te worden onderzocht of aanwezige beschermde natuurgebieden en (beschermde) flora en faunasoorten nadelig worden beïnvloed door de werkzaamheden.

In 2009 is een vergelijkbaar natuuronderzoek uitgevoerd dat verjaard is, aangezien het meer dan drie jaar oud is. Deze ecologische quickscan dient als actualisatie van het natuuronderzoek in 2009 (*VanderHelm Milieubeheer B.V., Rapportage natuurtoets Duijvenvoordse Corridor/Haagwijk te Voorschoten, kenmerk VOH90412, d.d. 12 augustus 2009*).

1.2 DOELSTELLING

Doel van deze actualiserende ecologische quickscan is meerledig, namelijk:

- het verkrijgen van inzicht betreffende de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden;
- het verkrijgen van inzicht betreffende de aanwezigheid van beschermde flora- en faunasoorten in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten.

1.3 DESKUNDIGHEID

De ecologen van VanderHelm Milieubeheer B.V. voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken, zie box 1, genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige.

Box 1: Deskundigheid (Bron: Ministerie van Economische Zaken)

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

Het ecologisch onderzoek betreft een onderzoek naar de aanwezige beschermde habitats en beschermde flora en fauna ter plaatse van het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een inventarisatie over een langere periode te worden uitgevoerd.

1.5 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is door Lloyd's Register Quality Assurance gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

1.6 VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

2. PROJECTGEBIED

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt tegen de grens van Leidschendam-Voorburg. De locatie bestaat grotendeels uit (doorgeschoten hakhout)bos en glastuinbouw. Van het oude landgoed resten een aantal bomen en een siervijver, die enigszins verwilderd is. Met de verwildering heeft het gebied echter wel een hoge natuurwaarde verkregen. Ten opzichte van 2009 is het gebied veranderd. Er is groen weggehaald. Het bos is uitgedund, waarbij onder andere grote populieren zijn verwijderd. Verder is een schuur verwijderd, is er een wandelpad en een parkeerplaats aangelegd en zijn er informatieborden geplaatst.

De globale begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1 en voor de regionale situatie wordt verwezen naar bijlage 1. Voor een fotografische weergave van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Haagwijk
Straat:	Veurseweg / Haagwijk
Plaats:	Voorschoten
Gemeente:	Voorschoten
Provincie:	Zuid-Holland
Kilometerhok (Rijksdriehoekskoördinaten):	X: 89, Y: 457

 grens projectgebied

Afbeelding 1: Globale begrenzing projectgebied met een zwarte lijn (Bron: Google Maps)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

In de toekomstige situatie zullen er appartementen, vrijstaande woningen of aaneengeschakelde woningen gerealiseerd worden. Het appartementencomplex wordt gebouwd ten westen van de vijver, er worden bomen gekapt ten behoeve van de realisatie van het appartementencomplex. De woningen worden met name ten zuiden de weg Haagwijk gebouwd. Ook ten noorden van de weg Haagwijk komen woningen. Ten behoeve van de aanleg van woningen worden geen bomen gekapt. Er worden geen watergangen gedempt ten behoeve van de werkzaamheden.

De exacte planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van het ecologisch onderzoek nog niet bekend.

3. WERKWIJZE

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus - Branchevereniging voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (juni 2008 en februari 2010). Ten behoeve van het onderzoek zijn een bureaustudie en een veldonderzoek uitgevoerd.

3.1 BUREAUONDERZOEK

Aan de hand van gegevens van de provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of er Beschermde natuurgebieden aanwezig zijn in of nabij het projectgebied en wat de instandhoudingsdoelstellingen van die gebieden zijn. Op basis van gegevens van de provincie Zuid-Holland is bepaald of er gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur aanwezig zijn in of nabij het projectgebied.

Om te bepalen welke soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied is de natuurtoets uit 2009 (VanderHelm Milieubeheer B.V., *Rapportage natuurtoets Duijvenvoordse Corridor/Haagwijk te Voorschoten, kenmerk VOH90412, d.d. 12 augustus 2009*) gebruikt. Verder zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten en jaarverslagen geraadpleegd. Deze informatie is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor het projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst.

3.2 VELDONDERZOEK

Het veldonderzoek bestaat uit één veldbezoek. Dit veldbezoek is erop gericht om te bevestigen of de flora- en faunasoorten, die op voorhand verwacht worden, ook daadwerkelijk aanwezig zijn en of nog meer beschermde soorten aanwezig zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt ten aanzien van de geschiktheid van het gebied voor de diverse beschermde soorten en soortgroepen. Voor de algemene beoordeling is gelet op biotoopkenmerken. De veldinventarisatie is uitgevoerd door een deskundig ecooloog van VanderHelm Milieubeheer B.V.

De tabellen 2 en 3 bevatten respectievelijk de gegevens van het uitgevoerde veldbezoek en de weersgesteldheid.

Tabel 2: Uitgevoerd veldbezoek

Datum	Activiteit	Soortgroep	Tijdstip (vanaf)	Uitvoerende(n)
16-12-2013	Veldbezoek	Flora, vogels, vleermuizen, vissen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren, reptielen en schelpdieren	14.30 uur	F. V. van der Lans P. van Dam

Tabel 3: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)		Overheersende windrichting -kracht (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
16-12-2013	8,2	11,9	ZZW 4	Geheel bewolkt	0,0

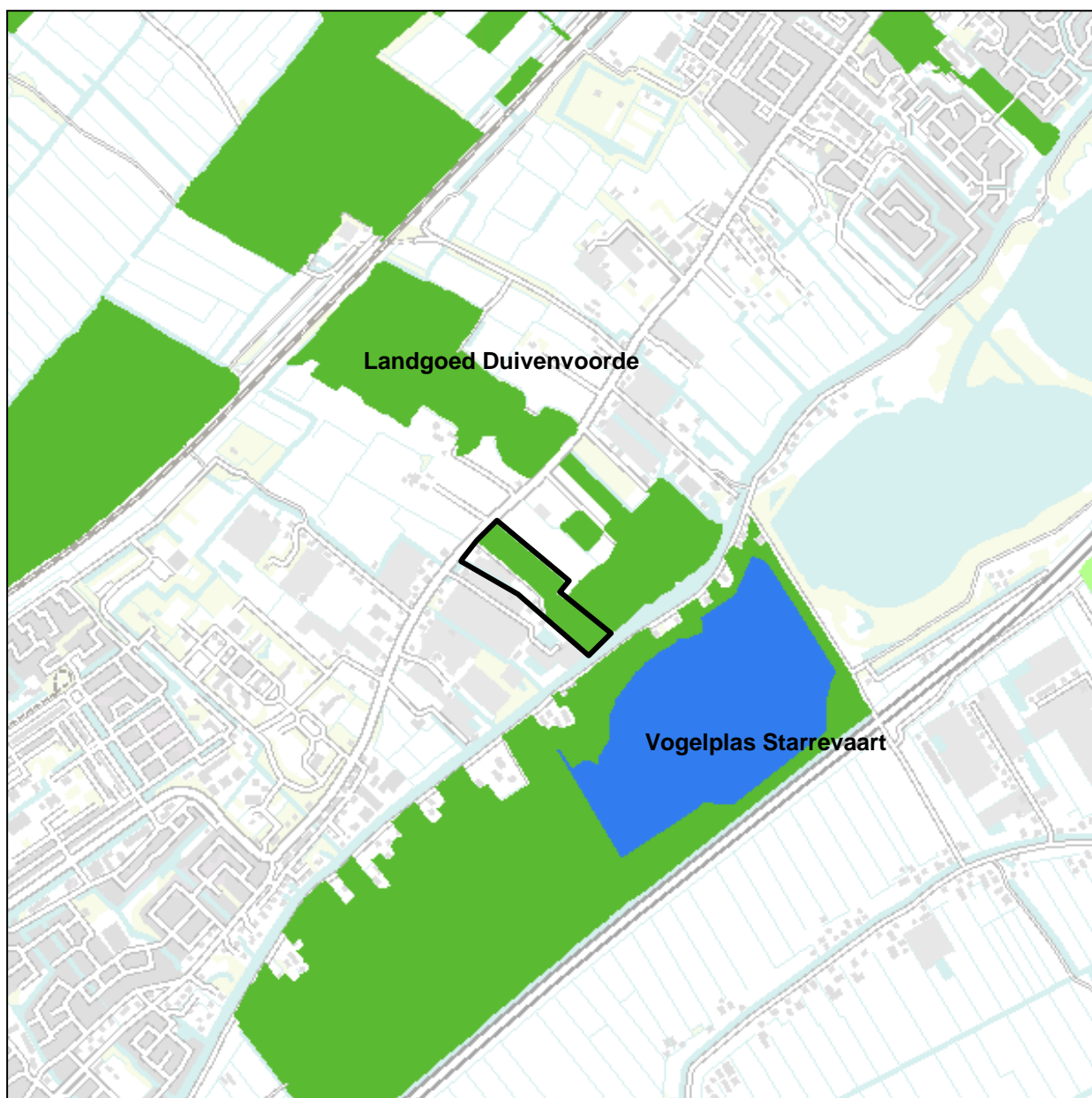
* Weersomstandigheden ter plaatse van weerstation Rotterdam (bron: KNMI)

4. ONDERZOEKSRISULTATEN

4.1 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het projectgebied is niet in een "beschermde natuurgebied" gelegen en in de directe omgeving van het projectgebied komen geen beschermde natuurgebieden voor. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied is Meijndel & Berkheide en ligt op 4,5 kilometer.

Het beboste deel van het projectgebied en de plas aan de oostkant van het projectgebied vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Hiervan valt 4,67 ha onder het type "N16.02 Vochtig bos met productie" en 0,32 ha onder het type "N04.02 Zoete Plas". Rondom het projectgebied bevinden zich meerdere EHS-gebieden, te weten ten noorden van het projectgebied Landgoed Duivenvoorde en ten zuiden van het projectgebied Vogelplas Starrevaart.

 Projectgebied

Afbeelding 2: Projectgebied in relatie tot de EHS gebieden. Beschermde natuurgebieden komen niet voor binnen het op de kaart weergegeven gebied.

4.2 FLORA EN FAUNA

4.2.1 VERWACHTE FLORA EN FAUNA

In tabel 4 is weergegeven welke soorten in het projectgebied te verwachten zijn op basis van de bureaustudie. In § 4.2.2 is weergegeven of deze soorten ook daadwerkelijk zijn aangetroffen of worden verwacht op basis van het veldbezoek.

Tabel 4: Verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status Flora- en faunawet	Bron*
Planten	Daslook	<i>Allium ursinum</i>	Tabel 2	1
	Gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris</i>	Tabel 1	1
	Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>	Tabel 1	1
Vogels	Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Vogels, categorie 4	1
	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogels, categorie 2	1
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogels, categorie 5	1
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogels, categorie 5	1
	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Vogels, categorie 5	1
	Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Vogels, categorie 5	1
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogels, categorie 5	1
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogels, categorie 5	1
	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogels, categorie 5	1
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogels, categorie 5	1
	Glanskop	<i>Poecile palustris</i>	Vogels, categorie 5	1
	Diverse soorten met niet jaarrond beschermde nesten	-	Vogels	1
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tabel 3, IV HR	1, 2
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Tabel 3, IV HR	1, 2
	Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Tabel 3, IV HR	1, 2
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Tabel 3, IV HR	1, 2
	Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Tabel 3, IV HR	1
Grondgebonden zoogdieren	Bunzing	<i>Mustella putorius</i>	Tabel 1	3
	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Tabel 1	3
	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Tabel 1	3
	Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Tabel 1	3
	Mol	<i>Talpa europaea</i>	Tabel 1	1, 3
	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Tabel 1	3
	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Tabel 1	3
	Haas	<i>Lepus europeus</i>	Tabel 1	1, 3
	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Tabel 1	1, 3
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Tabel 1	1, 3
Vissen	Bittervoorn	<i>Rhodeus sericeus</i>	Tabel 3, I AMvB	3
	Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	Tabel 2	3
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Tabel 1	1, 3
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Tabel 1	1, 3
	Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	Tabel 1	1, 3

- Tabel 1: licht beschermde soort;
- Tabel 2: matig zwaar beschermde soort;
- Tabel 3: zwaar beschermde soort;
 - I AMvB: bijlage 1 van de Algemene Maatregel van bestuur;
 - IV HR: soorten opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn;
- Vogels: vogels die ieder jaar een nieuw nest maken;
- Vogels, categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast

zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).

- Vogels, categorie 4: nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen;
- * Bron: 1 = Natuurtoets 2009. 2 = verspreidingsatlas. 3 = www.telme.nl.

4.2.2 AANWEZIGE FLORA EN FAUNA

In tabel 5 is weergegeven welke beschermde soorten in het gebied zijn aangetroffen of op basis van biotoopkenmerken worden verwacht. Beschermde soorten die niet in deze tabel zijn opgenomen worden op basis van de quickscan uitgesloten. Vervolgens is per soortgroep meer informatie gegeven. Hier is onder andere behandeld waarom bepaalde soorten op basis van het biotoop verwacht worden en wat de gebiedsfuncties zijn voor de aangetroffen en de verwachte soorten.

Tabel 5: Aanwezige en verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status Flora- en faunawet	Gebieds-functie*	Aangetroffen (A) of verwacht (V)
Planten	Daslook	<i>Allium ursinum</i>	Tabel 2		V
	Gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris</i>	Tabel 1		V
	Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>	Tabel 1		V
Vogels	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogels, categorie 5	V	A
	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Vogels, categorie 5	V	V
	Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Vogels, categorie 5	V	V
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogels, categorie 5	V	A
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogels, categorie 5	V	V
	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogels, categorie 5	V	V
	Glanskop	<i>Poecile palustris</i>	Vogels, categorie 5	V	A
	Diverse soorten met niet jaarrond beschermde nesten	-		V	
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tabel 3, IV HR	VI, F, V	V
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Tabel 3, IV HR	F, V	V
	Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Tabel 3, IV HR	F, V	V
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Tabel 3, IV HR	VI, F, V	V
	Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Tabel 3, IV HR	VI, F, V	V
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Tabel 1		V
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Tabel 1		V
	Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	Tabel 1		V
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Tabel 1		V
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Tabel 1		V
	Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Tabel 1		V

- Tabel 1: licht beschermde soort;
- Tabel 2: matig zwaar beschermde soort;
- Tabel 3: zwaar beschermde soort;
 - I AMvB: bijlage 1 van de Algemene Maatregel van bestuur;
 - IV HR: soorten opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn;
- Vogels: nesten van vogels die in staat zijn om ieder jaar een ander nest te bouwen;
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen;
- -: geen specifieke bescherming, wel zorgplicht;
- * Gebiedsfunctie: V: verblijfplaats (nest), F: foeragegebied, VI: migratieroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor zwaarder beschermde soorten (tabel 2, 3 en vogels)

Flora

De aanwezigheid van de in 2009 aangetroffen beschermde soorten daslook, kleine maagdenpalm en dotterbloem kan niet worden uitgesloten omdat het biotoop niet zodanig is veranderd dat deze soorten niet meer voor kunnen komen.

Vogels

Het projectgebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden. Tijdens het locatiebezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen maar de aanwezigheid hiervan kan middels de ecologische quickscan niet worden uitgesloten. De glanskop werd tijdens het veldbezoek gehoord, deze kan broeden in holtes in bomen. Hetzelfde geldt voor de grote bonte specht en de groene specht. De in 2009 aangetroffen buizerd-, ekster- en kraaiennesten waren niet meer aanwezig.

Naast jaarrond beschermde soorten worden er diverse niet- jaarrond beschermde soorten verwacht die broeden in struiken, bomen en bebouwing. In de bebouwing waarin in 2009 nog huismussen werden aangetroffen, worden deze nu niet meer verwacht, aangezien de huismus ten tijde van het veldbezoek niet aanwezig was. De spreeuw zou hier nog wel kunnen broeden.

De vijver is achteruitgegaan in natuurwaarde door de aanleg van een wandelpad om de vijver. Soorten als wilde eend en meerkoet kunnen nog wel broeden in de oever van de vijver, maar de dodaars, die er in 2009 broedde, wordt niet meer verwacht.

Vleermuizen

Gebiedsgebruik door vleermuizen kan niet worden uitgesloten op basis van de ecologische quickscan. Omdat het biotoop niet veel veranderd is ten opzichte van 2009 wordt verwacht dat het gebied dezelfde waarden heeft voor vleermuizen als toen, namelijk belangrijk als vliegroute- en foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

In 2009 zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het projectgebied. Toch is niet uit te sluiten dat de holtes in de bomen in het gebied door vleermuizen worden gebruikt als verblijfplaats.

Amfibieën

Voor algemeen beschermde amfibieën (Tabel 1-soorten) bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker is geschikt habitat aanwezig. Voor zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3) is geen geschikt habitat aangetroffen binnen het projectgebied.

Grondgebonden zoogdieren

Voor algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren (Tabel 1-soorten) egel, rosse woelmuis en bosmuis is geschikt habitat aanwezig. Voor zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3) is geen geschikt habitat aangetroffen binnen het projectgebied.

Overige soorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde slakken, vissen, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden ook niet verwacht aan de hand van het biotoop.

5. TOETSING AAN WETGEVING

In dit hoofdstuk is beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van gebieden en soorten, zoals beschreven in hoofdstuk 4. Voor meer informatie over de juridische achtergronden wordt verwezen naar bijlage 2.

5.1 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het projectgebied is niet gelegen in een beschermd natuurgebied. Binnen een straal van twee kilometer is geen beschermd natuurgebied aanwezig. Gezien de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot het beschermde natuurgebied wordt een negatief effect op het beschermd natuurgebied uitgesloten. De Natuurbeschermingswet 1998 is derhalve niet van toepassing.

Een deel van het projectgebied ligt in de EHS (Ecologische Hoofdstructuur), zoals weergegeven in de Verordening Ruimte van de Provincie Zuid-Holland. Het grootste aantal te bouwen huizen wordt echter buiten de EHS gebouwd, namelijk ten zuidwesten van de weg Haagwijk.

In de EHS worden ook 4 huizen (de Boskavels) en een appartementencomplex (Het Grote Huis) gebouwd. Deze ingrepen zorgen voor een vermindering van het totale areaal van de EHS. Daarnaast hebben de ingrepen mogelijk een nadelig effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het EHS-gebied doordat ze verstoring opleveren. Er dient een 'nee- tenzij- toets' te worden uitgevoerd waarin wordt onderzocht in hoeverre de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische hoofdstructuur worden aangetast door de ingreep. Als hieruit blijkt dat er een significante aantasting is van de EHS dient een compensatieplan te worden opgesteld dat ter accordering bij bevoegd gezag dient te worden voorgelegd, alvorens de start van de ingreep.

5.2 FLORA- EN FAUNA

Er worden op basis van bureaustudie en veldinventarisatie diverse (zwaarder) beschermde soorten verwacht in het projectgebied.

Planten

Er worden beschermde planten verwacht in het projectgebied. Voor de daslook (Tabel 2) geldt dat er bij aanwezigheid een werkprotocol op dient te worden gesteld, dat is gebaseerd op een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Aanvullend onderzoek kan uitsluiten dan wel aantonen of de daslook voorkomt in het projectgebied.

Er worden twee Tabel 1 soorten verwacht. Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd en/of een mitigatieplan te worden opgesteld. Opgemerkt wordt dat de zorgplicht voor alle soorten van toepassing is.

Vogels

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten kan middels de ecologische quickscan niet worden uitgesloten. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Om overtreding van Artikel 11 te voorkomen is een aanvullend onderzoek nodig naar de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

Er worden niet- jaarrond beschermde nesten verwacht van soorten die in bomen, struiken en oevers broeden. De nesten van deze soorten zijn beschermd zolang ze in gebruik zijn om te broeden. De bescherming van deze nesten is geregeld middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet. De periode dat er de meeste kans is op verstoring van nesten ligt tussen 1 maart en 1 september. Als er in deze gevoelige periode wordt gewerkt moet rekening worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden uitgevoerd om verstoring te voorkomen.

Vleermuizen

De bomen in het projectgebied bevatten holten die mogelijk kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Omzagen van bomen waarin vleermuizen verblijven betekend een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Daarnaast is er kans op overtreding van Artikel 9 van de Flora- en faunawet bij het omzagen van bomen met vleermuizen daarin. Middels aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld of uitgesloten en kan worden bepaald wat het effect van de werkzaamheden is op de eventuele vaste rust en verblijfplaatsen.

Het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute en foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. Vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn beschermd middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet omdat ze gerekend worden tot de functionele leefomgeving van de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen: zonder de vliegroute en foerageergebied kunnen de verblijfplaatsen niet functioneren. Bij vernietiging van een essentiële vliegroute of essentieel foerageergebied van vleermuizen zonder aanvullende maatregelen is er sprake van overtreding van Artikel 11. Aanvullend onderzoek zal uit moeten wijzen of de vliegroute essentieel is voor het functioneren van vaste rust- en verblijfplaatsen en voor welke vleermuissoort(en) dit het geval is.

Tabel 1 soorten en overige soorten

Er worden op basis van bureaustudie en veldinventarisatie geen beschermde slakken, vissen, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van deze soortgroepen niet-beschermde soorten voor. Er worden diverse Tabel 1 soorten (licht beschermde soorten) verwacht binnen de soortgroepen amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd en/of een mitigatieplan te worden opgesteld. Opgemerkt wordt dat de zorgplicht voor alle soorten van toepassing is.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Binnen het projectgebied ter plaatse van Haagwijk te Voorschoten is een actualiserende ecologische quickscan uitgevoerd. Een natuurtoets uit 2009 is hieme geactualiseerd. Het projectgebied wordt heringericht waarvoor onder andere bomen worden gekapt en gebouwen worden gebouwd. Deze werkzaamheden hebben een nadelige invloed op de aanwezige flora en fauna.

6.1 CONCLUSIES

Op basis van de actualiserende ecologische quickscan wordt geconcludeerd dat de volgende beschermde soorten en beschermde gebieden aanwezig zijn of worden verwacht:

- Tabel 1: diverse planten, grondgebonden zoogdieren en amfibieën;
- Tabel 2: daslook;
- Tabel 3 IV HR: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis;
- Vogels: diverse jaarrond- en niet jaarrond beschermde soorten;
- EHS-gebieden: Haagwijk.

Rekening dient te worden gehouden met:

- De (mogelijke) aanwezigheid van de hierboven genoemde beschermde soorten;
- Ruimtelijke procedures omtrent de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) aangezien het projectgebied in de Ecologische Hoofdstructuur ligt;
- De zorgplicht zoals opgenomen in de Flora- en faunawet, die te allen tijde van toepassing is. De zorgplicht is van toepassing op alle soorten.

Geen rekening hoeft te worden gehouden met:

- De Natuurbeschermingswet, aangezien er geen beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied aanwezig zijn.

6.2 AANBEVELINGEN

Naar aanleiding van de actualiserende ecologische quickscan wordt geadviseerd om:

- Een 'nee- tenzij- toets' uit te laten voeren waarin wordt onderzocht in hoeverre de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur worden aangetast door de ingreep;
- Aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar:
 - de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten in het projectgebied ter plaatse van te kappen bomen;
 - de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in de te kappen bomen;
 - het functioneren van het projectgebied als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen;
 - de aanwezigheid van beschermde planten in het projectgebied;
- De werkzaamheden pas te starten na afronding van het aanvullend onderzoek en tijdens de werkzaamheden de volgende punten te hanteren:
 - Niet tussen 1 maart en 1 september te werken in verband met broedende vogels;
 - Wanneer tussen 1 maart en 1 september wordt gewerkt: voor de start van de werkzaamheden het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') te controleren op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn, is het aan de deskundige om te bepalen of met de werkzaamheden kan worden aangevangen;
 - Tijdens de werkzaamheden alert te zijn op het voorkomen van (beschermde) dieren op en rond het projectgebied. Bij het voorkomen van (beschermde) dieren, deze de tijd te gunnen om te kunnen vluchten;
 - Indien men onverwachts zwaarder (Tabel 2 of 3) beschermde soorten aantreft, altijd het advies van een deskundige te raadplegen;
 - Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in te roepen.

REFERENTIELIJST

- Beschermde natuurgebieden. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
 Gebiedendocument (2004). *Overzicht van habitattypen en soorten waarvoor gebieden zijn aangemeld en begrenzing van gebieden*. Februari 2004.
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2005). *Tabellen soorten Flora- en faunawet*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn. 79/409/EEG*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit Vrijstellingsregeling (2005). *AMVB "artikel 75". Besluit houdende wijzigingen van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet en enkele andere wijzigingen*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1998). *Natuurbeschermingswet 1998*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1992). *Europese Habitat Richtlijn. 92/43/EEG*.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen - Nederlandse fauna 4*. KNNV, EIS.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland. Ecologische Hoofdstructuur. Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000 - Nederlandse fauna 5*. KNNV & EIS.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Staatsblad, nr. 402 (1998). *Flora- en Faunawet*. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten.
- Staatsblad, nr. 501 (2004). *Besluit van 10 september 2004 houdende wijzigingen van een aantal, algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*.
- Staatscourant nr. 220 (2001). *Bekendmaking lijsten beschermde soorten*.
- Staatscourant nr. 51 (2002). *Regeling aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*.
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). www.ravon.nl
- Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland. www.zwzgh.nl
- Waarnemingen van flora en fauna. www.waarneming.nl
- Waarnemingen van flora en fauna. www.telmeel.nl
- Zoogdieratlas. www.zoogdieratlas.nl

BIJLAGE 1 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

○ = Projectgebied

BIJLAGE 2 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland loopt de bescherming van natuur via twee sporen. Enerzijds is er bescherming van natuurgebieden. Anderzijds is er de bescherming van soorten flora (planten) en fauna (dieren). In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving in zake de Natuurbeschermingswet 1998, Ecologische Hoofdstructuur en de Flora- en faunawet.

GEBIEDSBESCHERMING

Natuurbeschermingswet 1998

De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Onder deze bescherming vallen de volgende gebiedsoorten: Natura 2000-gebieden (dit zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn), Beschermde Natuurmonumenten en gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands), worden ook beschermd op basis van de Natuurbeschermingswet 1998.

De in dit rapport beschreven toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied ligt en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Zo nee, dan is verder onderzoek niet nodig, zo ja, dan is een aanvullende toetsing nodig waarbij wordt vastgesteld of er sprake is van een negatief effect.

Ecologische Hoofdstructuur

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het "nee, tenzij"-regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

SOORTENBESCHERMING (FLORA- EN FAUNAWET)

Bescherming van kwetsbare en zeldzame flora en fauna is geregeld in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. Daarbij is het niet van belang of dat specifieke gebied ook wettelijk beschermd wordt. Binnen de Flora- en faunawet geldt een beschermingsregime dat uitgaat van drie klassen (ingedeeld in tabellen) en daarnaast vogels als aparte categorie. Afhankelijk van de status van een soort moet bij de aantasting van exemplaren bij plannen, projecten of activiteiten een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Bescherming van licht naar zwaar is als volgt:

Tabel 1-soorten

Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Echter voor deze soorten blijft de algemene zorgplicht van kracht.

Tabel 2-soorten

Voor de Tabel 2-soorten kan gewerkt worden met een door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode of met een ontheffing. Indien aanwezige Tabel 2-soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

Tabel 3-soorten

Voor de Tabel 3-soorten dient in het geval van ruimtelijke ontwikkeling gewerkt te worden onder een ontheffing. Bij werkzaamheden die vallen onder beheer & onderhoud en beheer & gebruik kan ook met een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Indien aanwezige Tabel 3 soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

Indien er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen garanderen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. Om er zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van de opgestelde mitigerende maatregelen een ontheffing bij het Ministerie van EL&I worden aangevraagd. Indien het Ministerie van EL&I akkoord gaat met de mitigerende maatregelen, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Vogels

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorg dragen dat de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd wordt. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is de zorgplicht opgenomen. Onderstaand wordt de zorgplicht weergegeven, zoals is opgenomen in Artikel 2 van de Flora- en faunawet.

- Lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
- Lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Verboden handelingen

Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.
- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten en dieren.

RODE LIJSTEN

Op grond van het Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009 houdende vaststelling van geactualiseerde Rode Lijsten flora en fauna (Minister van LNV, 2004) zijn gevoelige, kwetsbare, bedreigde, ernstige bedreigde en verdwenen dier- en plantensoorten opgenomen in een nationale Rode Lijst. Aan deze soorten moet volgens het besluit bijzondere aandacht worden besteed voor wat betreft de instandhouding. De Rode Lijst geeft de soorten van de lijst dus geen afzonderlijke juridische beschermingsstatus, maar geeft wel aan dat er in het (soorten)beleid rekening gehouden moet worden met de instandhouding van de betreffende soorten. Wanneer er op provinciaal niveau beleid ten aanzien van bepaalde Rode Lijstsoorten is vastgesteld, dan dient dit beleid als afwegingskader in de besluitvorming rond plannen die in gaan tegen dit beleid.

BIJLAGE 3 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: vijver aan westkant projectgebied

Foto 2: informatiebord Haagwijk

Foto 3: toekomstige weg Haagwijk

Foto 4: boskavels

BIJLAGE 4 ONTWERP HAAGWIJK

